

Abdülkadir Erdoğan (1877 - 1944)

ABDÜLKADİR ERDOĞAN TÜRK VE İSLAM ESERLERİ MÜZESİ MODORÜ

1877 - 1944

Abdülkadir Erdoğan'ın Müzelere intisabı, 1932 senesinde başlar. Ancak A. Erdoğan'ın, Selçuk eserlerinin en üstün Jerinin toplandığı Konyada doğmuş ve büyümüş olması, şehin;te ve dolaylarında bulunan eserlerle, tarihleriyle uzun seneler pek yakından meşgul bulunması yüzünden yeni mesleği ona hiç te yabancı gelmemiştir. Bilhassa müdür olduktan sonra, Müze deposunda bulunan halıları birer birer gözden geçirerek seçtiği nefis parçaları tasnif ile yeni bir salon tanzimine muvaffak olduğu gibi Müzenin muhtasar bir rehbe- rini de yazarak yayınlamıştır. Eğer bu harp felaketi yüzünden Müzeler ka- panmamış olsaydı bir hayli değerli mesaisine daha şahit olacaktık.

A. Erdoğan, Arapça ve Farsçayı pek iyi bildiğinden eski yazmalarla, vakfiyclu ve kitabdcı üzerinde salahiyyetle incelemelerde bulunurdu. Eserlerini açık ve sade bir üslup ile yazar, kelimelere, cümlelere çok itina eder, elhasıl az söz ile geniş ve kuvvetli bir ifade kudretine sahipti.

Vazifesine pek bağlı olan A. Erdoğan, son senelerde bilhassa şeker hastalığından fazlaca rahatsız olmasına rağmen, emekliye çıkarılıncıya kadar işine gelmediği günler hemen yok gibidir. Hatta bazan geceleri bile müzeye uğradığı ve gece bekçilerinin işlerini nasıl gördüklerini araştırdığı vakidir. A. Erdoğan'ın kuvvetli bir hafızası vardı ki, ölümünden birkaç ay evvel gözleri de iyi görmeyen halde müzede aranan iki halı seccadenin bulunmasına bu hafıza kudretiyle çok yardım etmişti. Yine kendisini son defa ziyaretimde - ölümünden ancak bir hafta evvel - hayli rahatsız bulunuyor, son günlerini değil belki saatlerini yaşadığı hissediliyordu. Fakat sözün intikal ettiği herhangi konuya ait izahat vermeye kalmıyor menbafarı da söylüyordu.

İşte çok zeki olan bu bilginin, öğretiminle yurduna ettiği hizmetler kadar müzelerde de değerli başarıları olan bahtiyarlardandır.

A. ERDOĞAN'IN KISA HAL TERCÜMESİ

Konyada 1877 senesinde doğmuştur. Babası Hacı Ali Efendidir. Büyük babası Hacı Mehmet ve onun da babası Hacı Hamdi Efendidir. Yeni soyadını alıncıya kadar ceddinin ismine göre «Hamdi zade» lakabını kullanmıştır. Soyadının neşrinden son vaktiyle bazı yazılarında kullandığı (Erdoğan) mahlasını soyad olarak tescil ettirmişti. Erdoğan baba cihetinden olduğu gibi ana tarafından da tamamen Konyalı bir aileye mensuptur.

A. Erdoğan medrese tahsilini tamamlayarak icazet aldığı gibi 1895 senesinde Darülmüallimini bitirmiş ve 1909 da 600 kuruş maaşla Konya İdadisi Türkçe müallimliğine tayin edilerek ilk devlet hizmetine girmiştir. Sırasıyla Konya Sultanisinde ve Darülhilafe Medresesinde Farisi, Tarihi İslam, Konya Kız Müallim Mektebinde din ve edebiyat dersi öğretmenliklerinde bulunarak 1932 senesinde Türk ve İslam Eserleri Müzesi müdür muavinliğine, 1935 senesinde müdür vekaletine, 1937 senesinde müdürlüğe tayin edilmiş ve 1943 senesinde yaş haddi dolayısıyla emekliye çıkarılmıştır.

A. Erdoğan Konyada birçok ilmi ve idari teşekküllerde çalışmış ve Vilayiyet idare Meclis azalığında da bulunmuştur.

A. Erdoğan İttihatî Tarakki Cemiyeti Konya Merkez İdare Heyeti azasından bulunduğu sırada olvakitki siyasi cereyanlar neticesi Bekirağa bölünmüş günde birkaç ay mevkuf kalmış nihayet beraat ile tahliye edilmiştir.

Müze Müdürlüğü esnasında Türk Dil Kurumu için Uygurca'ya çevrilmiş Kelamı Kadimden bir tarama yapmış, İnceleme Maarif Bakanlığı kendisini Türk ve İslam eserleri üzerinde bir tetkik seyahati yapmak üzere Atınaya göndermiştir.

A. Erdoğan'ın basılmış eser ve makaleleri:

Türk ve İslam Eserleri Mü7.esi Rehberi 193 9, Maarif Matbaası.

Fatih Devrinde İstanbul'da bir Türk Mütefekkeri, Şeyh Vefa, hayatı ve eserleri. Ahmet İhsan Matbaası.

Konyada Mevcut Müessesatı İslamiye - Konya Medresesi - Konya Fıkraları - Konyaya ait Ata sözü - Sultanı Ulema'nın Sandukası - Adana Mektupları. 1910, 1915, 1922, 1926 seneleri Babalık gazetesinde.

Silivrikapıda Hadım İbrahim Paşa Camii - Kanuni Süleyman Devri Vezirlerinden Pertev Paşanın Hayatı ve Eserleri. Vakıflar Dergisi sayı 1-2.

Mücevvezc. Zaman gazetesinde 1935.

Mahmut Hayrati ile Kardeşi Ahmet ve Torununun Sandukası - Kitabelerin Değeri ve Konya - Ebubekir Efendi Coğrafyası - Konya ile ilgili en Eski bir Selçuk Vakfiyesi - Meram Bağları - Kanuni Süleyman'ın Vakfiyesi ve Kazasker Hamit Efendi - Konya Düğünleri - Silivri ve Konya - Konyada Eski Tekkeler - Eski Türk Anadolu Halıları - Fatih Mehmet Devrinde İstanbul'da bir Türk Bilgini, Hızır Bey Hayatı ve Şiirleri - Konya Defterdarı Ali Muhlis Bey Hayatı „e Şiirleri - Üç Mezarlı bir Ölü - Kanuni Süleyman Devrinde bir Adalet Sahnesi ve Kıymetli birkaç San'at Abidesi. Konya mecmuası, 1(1)37-1944.

Basılmış eserleri:

Mecnuai Eş'ar - Mühim bir kısmı Tarih kıt'alar, olup Arapça ve **Farsca** söylenmiş ola

